MTL. - 1 - L.8095/2.

5. FEV 1963

Coordinatie (2)

KONINKRIJK BELGIE. ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE. AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 30e augustus 1962 door de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "tot wijziging, aanvulling en codificering van de wet van 4 augustus 1890 betreffende de vervalsing der eetwaren", zoals het door de Minister op 12 en 15 oktober 1962 geamendeerd werd, heeft de 26e oktober 1962 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de la Santé publique et de la Famille, le 30 août 1962, d'une demande d'avis sur un projet de loi "modifiant, complétant et codifiant la loi du 4 août 1890 relative à la falsification des denrées alimentaires", ainsi qu'il a été amendé par le Ministre les 12 et 15 octobre 1962, a donné le 26 octobre 1962 l'avis suivant :

Het ontwerp van wet draagt als opschrift : "Ontwerp van wet tot wijziging, aanvulling en codificering van de wet van 4 augustus 1890 betreffende de vervalsing der eetwaren".

Daar het ontwerp niet alleen betrekking heeft op de voedingswaren of -stoffen, maar insgelijks op andere producten, namelijk de toevoegsels, de cosmetica, alsmede de tabak en zijn derivaten of soortgelijke producten, zou het volgende opschrift vollediger de toedracht van het ontwerp weergeven :

"Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 4 augustus 1890 betreffende de vervalsing van levensmiddelen en houdende maatregelen, in het belang van de volksgezondheid, op het gebied van voedingswaren of -stoffen en andere producten".

\+

\+ \+

Artikel 1.

In dit artikel wordt een verordenings- en controlebevoegdheid aan de Koning opgedragen, in het belang van de hygiëne en de volksgezondheid of met het doel bedrog en vervalsing te voorkomen.

.../...

De thans geldende tekst van de wet van 4 augustus 1890 kent insgelijks dit onderscheid en er wordt dus op dit gebied niets gewijzigd aan de wettelijke regeling.

In zover echter aan de Koning hoger bedoelde bevoegdheid wordt toegewezen in het belang van de hygiëne en de volksgezondheid, kan Hij met het oog hierop al de nodige maatregelen ter voorkoming van bedrog en vervalsing treffen.

Moet de tekst echter ook willen beduiden dat, benevens het nemen van maatregelen in het belang van de hygiëne en de volksgezondheid, de Koning ook nog maatregelen zou mogen nemen met het uitsluitend doel bedrog en vervalsing te voorkomen onder meer met betrekking op de hoeveelheid, de aard of de identiteit der waren, zou het ontwerp aan de Koning een verordenings- en controlebevoegdheid toekennen die, in voorkomend geval, op overwegingen ter vrijwaring van de eerlijkheid der handelsverrichtingen zouden kunnen gesteund zijn.

Op dit punt komen de bedoelingen van de Regering niet klaar tot uiting in de memorie van toelichting die bij het ontwerp is gevoegd.

Deze verklaart immers :

"Daarom volstaat het dan ook niet de handel van eetwaren te reglementeren ; ook de fabricage moet evenwel gereglementeerd kunnen worden, ten einde de gezondheid van de verbruiker te beschermen of om het eerlijke handelsverkeer te waarborgen".

.../...

En wat verder vervolgt zij :

"Bovendien moeten de eerlijke producenten, nijveraars en handelaars gespaard blijven voor een ongelijke en rampspoedige strijd tegen gewetenloze concurrenten".

In het ontwerp van wet zelf dient duidelijk bepaald of de verordenings- en controlebevoegdheid aan de Koning al dan niet alleen gegeven wordt met het oog op de bevordering van de hygiëne en de volksgezondheid. Hieromtrent dient aangestipt dat de Koning door de wet van 9 februari 1960 gemachtigd werd om het gebruik der benamingen waaronder koopwaren in de handel gebracht worden, om het eerlijke handelsverkeer te waarborgen, te reglementeren.

Is het de bedoeling van de Regering de door de ontworpen wet opgedragen machten te beperken tot het belang van de hygiëne en de volkgsezondheid, dan zouden in artikel 1 de woorden "of met het doel bedrog en vervalsing te voorkomen" moeten wegvallen.

Moest de bedoeling van de Regering breder zijn, dan ware het eerder geraden de wet van 9 februari 1960 in de mate van het nodige, uit te breiden tot de gewenste doeleinden in verband met de vrijwaring van de eerlijkheid in de handelsverrichtingen.

\+

\+ \+

.../...

In het tweede lid van artikel 1 is het onnodig te bepalen dat het om "algemene of individuele" verbodsmaatregelen gaat; dit vloeit voldoende uit het eerste lid.

Artikel 2.

De bedoeling van de Regering zou in het eerste lid van het 1° van dit artikel juister weergegeven worden, indien de personen waarop het betrekking heeft als volgt bepaald waren : "al de personen die in de productie of in de distributie deel hebben en die door hun werkzaamheid rechtstreeks in aanraking komen met voedingswaren of -stoffen".

In het tweede lid van het 1° blijkt het begrip "verwijdering" niet de maatregel weer te geven die men op het oog heeft, vermits men hierdoor, volgens de gemachtigde ambtenaar, bedoelt het tijdelijk of definitief verbod tot het uitoefenen van een bepaalde werkzaamheid. Dit begrip zou dus moeten worden verduidelijkt.

Om mét de Nederlandse versie overeen te stemmen, dient men in de Franse versie van het 2°,in fine, te schrijven : "lorsque cet emploi est ou paraît être dangereux ou nuisible".

De bepaling vervat onder het 3° van dit artikel dient te worden voorafgegaan door volgende woorden :

.../...

"3° Onverminderd de bepalingen van de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van van de arbeiders, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen, ...",

In de Franse versie van het 3° gebruikt men eerst het woord "lieux" en vervolgens het woord "endroits". Men schrijve overal "lieux".

Artikel 3.

Krachtens § 1 van dit artikel is het verboden in de handel te brengen "waren of zelfstandigheden bestemd voor de mensenvoeding die toevoegsels bevatten die niet vooraf door de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin zijn toegelaten, of die een hoeveelheid aan toevoegsels bevatten groter dan deze door de Minister toegelaten".

In § 2 wordt een omschrijving gegeven van wat, voor de toepassing van de wet, onder toevoegsels dient te worden verstaan. De Raad van State is niet bij machte om na te gaan of de gegeven omschrijving volstaat. Dit wordt best overgelaten aan daartoe bevoegde wetenschappelijke organismen.

.../...

Vermits ingevolge de bekomen inlichtingen alleen de toevoegsels zullen worden toegelaten die voorkomen op de lijst vastgesteld door de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin, is het gewenst de paragrafen 3 tot 5 van dit artikel met het oog hierop te herwerken.

De Raad van State stelt voor bedoelde paragrafen volgende tekst voor :

"§ 3. De Minister maakt van de toegelaten toevoegsels een lijst op en houdt die bij. Hij bepaalt, in voorkomend geval, aan welke eetwaren en in welke verhoudingen zij mogen toegevoegd worden.

§ 4. Voor het gebruik van toevoegsels die niet op de bij § 3 bedoelde lijst voorkomen, moet vóór elk gebruik een aanvraag tot inschrijving op de lijst bij de Minister die de volksgezondheid in zijn bevoegdheid heeft, worden ingediend.

Deze doet uitspraak over de aanvraag na het advies van de Hoge Gezondheidsraad te hebben ingewonnen.

Dit advies betreft de schadelijkheid van het toevoegsel en de graad waarin het in voorkomend geval door het menselijk organisme wordt geduld. Het houdt tevens rekening met de nuttigheid, de wenselijkheid of de noodzakelijkheid van het toevoegsel.

.../...

De verzoeker is gehouden aan de Minister alle gegevens te verstrekken die het de Hoge Gezondheidsraad mogelijk moeten maken zijn advies uit te brengen.

Indien het toevoegsel wordt toegelaten, wordt het op de bij § 3 bedoelde lijst ingeschreven.

§ 5. Op voorstel van of na advies van de Hoge Gezondheidsraad kan de Minister te allen tijde een toegelaten toevoegsel van de lijst schrappen of het gebruik ervan beperken".

\+

\+ \+

Vermits het advies van de Hoge Gezondheidsraad dient rekening te houden met de nuttigheid, de wenselijkheid of de noodzakelijkheid van het toevoegsel, ware het wenselijk te bepalen dat de Minister de aanvrager zou hor of oproepen wanneer het advies van de Hoge Gezondheidsraad slechts ongunstig is om een van de bovenstaande crit te meer dat artikel 4 een niet schorsend beroep bij de Koning instelt.

Om dezelfde reden ware het eveneens geraden te bepalen dat de beslissing van de Minister tot schrapping van de lijst met redenen omkleed dient te zijn.

.../...

Artikel 4.

Dit artikel dient rekening te houden met de wijzigingen die in artikel 3 werden aangebracht. Bijgevolg stelle men het eerste lid van dit artikel als volgt

"Beroep kan bij de Koning ingesteld worden tegen de verbodsmaatregelen bedoeld bij artikel 2, 1°, tweede lid, alsook tegen de weigering van inschrijving op de lijst bedoeld bij artikel 3, § 3, en de schrapping van deze lijst. Het beroep is niet schorsend".

Artikel 5.

Dit artikel bepaalt :

" Op voorstel van of na advies van de Hoge Gezondheidsraad te hebben ingewonnen kan de Koning de bijmenging aan cosmetische producten, tabak en derivaten of soortgelijke producten van door de Raad als toxisch of schadelijk aanziene stoffen of zelfstandigheden reglementeren of verbieden".

Hoewel een omschrijving van de cosmetica in de memorie van toelichting wordt gegeven, blijkt het, wegens de bijzondere betekenis die men aan bedoeld begrip ter zake wil hechten, noodzakelijk deze in het ontwerp zelf op te nemen en bijgevolg in artikel 5 als een tweede paragraaf in te lassen.

.../...

Volgens de door de Minister afgevaardigde ambtenaar zou de volgende omschrijving passend zijn :

"Als cosmetica worden beschouwd preparaten en stoffen die met de huid of de slijmvliezen van het menselijk lichaam in aanraking worden gebracht om deze te reinigen, te beschermen, te verfraaien of om het uitzicht of de functie ervan te wijzigen zonder therapeutische of fysiologische werking".

Vermits het hier om een begripsomschrijving gaat die slechts geldig is voor de toepassing van het voorgenomen ontwerp, ware het wenselijk de omschrijving te laten voorafgaan door volgende woorden : "Voor de toepassing van deze wet worden onder cosmetica verstaan..."

Om reden van het technisch karakter van de omschrijving, kan de Raad van State bezwaarlijk uitspraak doen over de juistheid en de volledigheid ervan.

+

\+ +

Zoals de tekst van artikel 5 is gesteld, kan alleen het mengen van toxische of schadelijke stoffen in cosmetica en in de andere bij dit artikel bedoelde producten door de Koning gereglementeerd of verboden worden

.../

In die bepaling vindt de Koning echter geen enkele bevoegdheid om op te treden tegenover ingevoerde producten.

Indien de Regering deze leemte wil verhelpen, zou de tekst als volgt dienen te worden gesteld:

"Artikel 5.-

§ 1. Op voorstel of na advies van de Hoge Gezondheidsraad kan de Koning het te koop aanbieden, de verkoop of de overdracht onder bezwarende titel of om niet van cosmetica alsmede van tabak en zijn derivaten of soortgelijke producten, waarin door de Raad als toxisch of schadelijk aangemerkte stoffen of zelfstandigheden bijgemengd zijn, reglementeren of verbieden.

§ 2. (Omschrijving van cosmetica)".

Artikel 6.

Dit artikel neemt voor een groot deel de bepalingen over van artikel 2 van de wet van 4 augustus 1890.

Krachtens § 1 van dit artikel worden onder meer de burgemeester of zijn "afgevaardigde" aangeduid om toezicht te houden over de uitvoering van de krachtens deze wet uitgevaardigde maatregelen of verordeningen.

.../...

Het voorlaatste lid van artikel 90 van de gemeentewet bepaalt evenwel :

"De burgemeester is belast met de uitvoering van de wetten en van de besluiten van het algemeen bestuur, alsook van de besluiten en de verordeningen van de provinciale raad of van de bestendige deputatie, tenzij die uitdrukkelijk is opgedragen aan het schepencolleg of aan de gemeenteraad. Hij is in het bijzonder belast met de uitvoering van de politiewetten en politiereglementen. Hij kan echter, onder zijn verantwoordelijkheid, zijn bevoegdheid geheel of gedeeltelijk overdragen op een van de schepenen".

Tijdens de bespreking van de wet van 4 augustus 1890 in de Kamer werd door de heer WOESTE een amendement ingediend om in artikel 2 de controlebevoegdheid insgelijks aan de schepenen te geven.

De centrale sectie was de mening toegedaan dat er geen redenen waren om van de algemene principes vervat in artikel 90 van de gemeentewet af te wijken (Pasinomie 1890, blz. 288).

Indien het in de bedoeling van de Regering ligt van deze algemene principes niet af te wijken, war het bijgevolg beter de woorden "of zijn afgevaardigde" in § 1 te schrappen.

.../...

Het ware tevens wenselijk de bepalingen van § 1 van dit artikel te laten voorafgaan door de gebruikelijke formulering : "Onverminderd de ambtsbevoegdheid van de officieren van gerechtelijke politie ...".

Het blijkt verder onnodig te zijn een onderscheid te maken tussen de ambtenaren en agenten van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin. Men schrijve eenvoudig : "de door de Minister die de volksgezondheid in zijn bevoegdheid heeft daartoe aangewezen ambtenaren ...".

Zoals de tweede volzin van het eerste lid van § 1 gesteld is, verkrijgen de met controle gelaste overheden slechts toegang tot alle plaatsen "aangewend tot de verkoop van voedingswaren en -stoffen". Vermits het in de bedoeling van de Regering ligt aan deze bepaling een algemene draagwijdte te geven, dient men de woorden "de verkoop van voedingswaren en -stoffen" te vervangen door de woorden "de verkoop van de in deze wet bedoelde producten".

Dezelfde opmerking geldt voor het tweede lid van § 1.

Vermits de wet van 4 augustus 1890 bepaalt dat de processen-verbaal gelden tot het tegendeel bewezen is, zou deze bepaling in § 2 best behouden blijven.

Het voorlaatste lid van artikel 2 van de wet van 4 augustus 1890 schrijft voor dat de overhandiging van het proces-verbaal aan de overtreder binnen de vierentwintig uren dient te gebeuren.

In het ontwerp wordt deze termijn op acht dagen gebracht.

.../...

Het behoort tot het wezen van het proces-verbaal dat het onmiddellijk wordt opgemaakt en betekend. Door een termijn van acht dagen voor de kennisgeving te laten, wordt de mogelijkheid om het tegendeel te bewijzen in het gedrang gebracht.

Tijdens de bespreking van de artikelen van de wet van 4 augustus 1890 in de Senaatsvergadering van 28 juli 1890 wees de toenmalige Minister er op dat zo het afschrift van het proces-verbaal niet tijdig aan de overtreder wordt afgegeven, het proces-verbaal niet meer dezelfde waarde zou hebben.

Hij verklaarde verder dat te dien einde zeer formele onderrichtingen zouden gegeven worden, want dat het nodig was de overtreder in de mogelijkheid te stellen zijn verdedigingsmiddelen voor te bereiden (Pasinomie 1890, blz. 309).

Om zoveel mogelijk in overeenstemming te blijven met het thans geldende stelsel en onder meer met het koninklijk besluit van 28 februari 1891 betreffende de handel in eetwaren en de wijze van het nemen van stalen, ware het dus geraden bedoelde termijn weinig of niet te wijzigen.

Indien de Regering van mening zou zijn dat deze termijn ietwat verlengd dient te worden, bedenke men ook dat deze, gelet op het bederfbaar karakter van tal van voedingswaren of -stoffen, moeilijk op acht dagen kan gebracht worden.

.../...

Artikel 7.

Dit artikel neemt bijna woordelijk artikel 3 van de wet van 4 augustus 1890 over.

Artikel 8.

Dit artikel neemt de bepalingen over van artikel 6 van voormelde wet.

De inleidende zin zou beter als volgt worden gesteld : "Onverminderd de strengere straffen van het Strafwetboek ...".

Artikel 9.

Voor de inleidende zin geldt dezelfde opmerking als voor artikel 8.

Dit artikel stelt vooreerst strafbaar : "diegene die, te welken titel ook, voedingswaren of -stoffen in de handel brengt, wetende dat zij één of meerdere niet-toegelaten toevoegsels bevatten".

Om in overeenstemming te zijn met artikel 3, § 1, van het ontwerp dient deze tekst aangevuld te worden met de volgende woorden : "... of die een grotere hoeveelheid aan toevoegsels bevatten dan die welke door de Minister is bepaald".

.../...

Vervolgens wordt gestraft : "diegene die bij artikel 5 verboden stoffen of zelfstandigheden in voor de verkoop bestemde cosmetische produkten, tabak en derivaten of soortgelijke produkten heeft bijgemengd".

Deze strafbepaling moet aansluiten bij de tekst die voor artikel 5, § 1, wordt voorgesteld.

Bijgevolg dient bepaald : "hij die de krachtens artikel 5 van deze wet uitgevaardigde besluiten overtreedt".

Tenslotte zou in artikel 9 een derde misdrijf moeten worden onderscheiden en met de aldaar gestelde straffen worden gestraft hij die reklame heeft gemaakt voor onder de wet vallende produkten waaraan hij uit een oogpunt van hygiëne en volksgezondheid hoedanigheden of kenmerken toeschrijft die zij niet bezitten.

Daartoe zou men aan het einde van het eerste lid van artikel 9, onmiddellijk vóór het, op herhaling betrekkelijke tweede lid, de volgende tekst kunnen invoegen : ". hij die reklame maakt voor voedingswaren of -stoffen, toevoegsels, cosmetica, tabak of derivaten en soortgelijke produkten en daaraan uit een oogpunt van hygiëne en volksgezondheid hoedanigheden of kenmerken toeschrijft die zij niet bezitten".

.../...

Artikel 10.

Dit artikel neemt artikel 7 van de wet van 4 augustus 1890 over.

Artikel 12.

Dit artikel neemt de bepaling over vervat in het voorlaatste lid van artikel 1 van de wet van 4 augustus 1890.

De gemachtigde ambtenaar verklaarde dat met artikel 12 de Regering geen andere bedoeling heeft dan te herinneren aan de bevoegdheden die de gemeentelijke overheden ter zake bezitten zowel krachtens het decreet van 16-24 augustus 1790 op de rechterlijke inrichting (artikel 3, 4°) als krachtens artikel 1 van de wet van 4 augustus 1890.

Waar echter in artikel 1 van deze laatste wet de woorden "overtredingen te beteugelen" werden gebezigd worden deze in het ontwerp vervangen door de woorden "vaststellen van de inbreuken".

Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 4 augustus 1890 blijkt echter dat met gezegde terminologie te bezigen, de Regering wou beklemtonen dat de gemeentelijke overheden dezelfde bevoegdheden als deze toegekend aan de Regering bleven behouden maar binnen de perken gesteld bij artikel 78 van de gemeentewet (Pasinomie 1890, blz. 290).

.../...

Indien men bijgevolg aan de draagwijdte van artikel 1 van de wet van 4 augustus 1890 niet wil raken dient men hier in de Nederlandse versie de term "beteugelen" te bezigen , en in de Franse versie de term "réprimer".

Om in overeenstemming te blijven met de overige artikelen van het ontwerp dient men ten slotte het woord "eetwaren" te vervangen door de woorden "voedingswaren of -stoffen".

\+

\+ +

Tenslotte zijn in de Nederlandse versie van het ontwerp een aantal vormwijzigingen aan te brengen, die blijken uit de volgende tekst.

Artikel 1.-

In het belang van de hygiëne en de volksgezondheid ... (zie advies) ..., is de Koning gemachtigd regels te stellen en toezicht te oefenen op de invoer, de uitvoer, de fabricage, de bereiding, het vervoer, het voorhanden hebben tot handelsdoeleinden, de bewaring, de verkoop en het te koop aanbieden, de overdracht onder bezwarende titel of om niet, de distributie en het slijten van waren of zelfstandigheden bestemd voor de voeding van mens en dier.

Deze bevoegdheid omvat de mogelijkheid verbodsmaatregelen uit te vaardigen, de samenstelling van de waren te bepalen en de daaraan beantwoordende benamingen vast te stellen.

Artikel 2.-

In het belang van de hygiëne en van de volksgezondheid is de Koning daarenboven gemachtigd :

1° onverminderd de regeling betreffende de arbeidshygiëne en de gezondheid der arbeiders, voor alle personen die in de produktie of in de distributie deel hebben en die door hun werkzaamheid rechtstreeks in aanraking komen met voedingswaren of -stoffen, algemene maatregelen voor te schrijven ten einde alle gevaar voor verontreiniging of besmetting van deze waren of stoffen uit te sluiten.

Te dien einde kan de Minister die de volksgezondheid in zijn bevoegdheid heeft deze personen verplichten zich aan geneeskundig onderzoek te onderwerpen en kan hij zo nodig ... (zie advies) ... ;

2° het gebruik van voorwerpen of zelfstandigheden bestemd om met voedingswaren of -stoffen in aanraking te komen te reglementeren, er toezicht over te houde of het te verbieden, wanneer dit gebruik gevaarlijk of schadelijk is of blijkt te zijn;

3° onverminderd de bepalingen van de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de arbeiders, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen, de gezondheid en de hygiëne van de plaatsen waar de bewerkingen bedoeld in artikel 1, eerste lid, geschieden, te reglementeren en er toezicht over te houden of het gebruik van deze plaatsen te verbieden.

.../...

Artikel 3.-

§ 1. Het is verboden in de handel te brengen waren zelfstandigheden bestemd voor de mensenvoeding die toevoegsels bevatten die niet vooraf door de Minister die de volksgezondheid in zijn bevoegdheid heeft zijn toegelaten, of die een grotere hoeveelheid aan toevoegsels bevatten dan die welke door de Minister is bepaald.

§ 2. Als toevoegsels worden aangezien de zelfstandigheden waarvan de aanwezigheid in of op een eetwaar gevolgen kan hebben onafhankelijk zowel van hun eventuele voedingswaarde als van hun natuurlijk gehalte aan vitaminen of aan aromatica of smaakstoffen en die opzettelijk aan het voedsel toegevoegd zijn.

§ 3 tot § 5 : ... (zie advies) ...

Artikel 4.-

... (zie advies voor het eerste lid) ...

De Koning stelt de voorwaarden en de modaliteiten van dit beroep vast.

Artikel 5.-

... (zie advies) ...

.../...

Artikel 6.-

§ 1. De burgemeester ... (zie advies) ... alsook de door de Minister die de volksgezondheid in zijn bevoegdheid heeft daartoe aangewezen ambtenaren, houden toezicht over de uitvoering van de krachtens deze wet uitgevaardigde maatregelen of verordeningen. Zij hebben toegang tot alle plaatsen aangewend tot de verkoop van de in deze wet bedoelde produkten al de tijd dat deze plaatsen toegankelijk zijn voor het publiek. Dit geldt eveneens voor de daaraan grenzende opslagplaatsen.

Zij hebben eveneens te allen tijd toegang tot de lokalen die dienen voor de fabricage en de bereiding van de in deze wet bedoelde produkten die voor de verkoo bestemd zijn, alsook tot de plaatsen waar deze zijn opgeborgen.

Zij mogen de overlegging eisen van alle handel bescheiden en -geschriften betreffende de bij deze wet bedoelde produkten en van alle documenten verplicht gesteld bij de krachtens deze wet uitgevaardigde besluiten.

§ 2. Zij stellen de overtreding van de desbetreffende wetten en verordeningen vast in processenverbaal ... (zie advies) ... waarvan een afschrift binnen ... (zie advies) ... na de vaststelling aan de overtreder wordt overhandigd.

.../...

Artikel 7.-

De Koning regelt de voorwaarden voor het nemen van monsters, alsook de organisatie en de werking van de ontledingslaboratoria.

Artikel 8.-

Onverminderd de strengere straffen van het Strafwetboek, wordt overtreding van de krachtens de artikelen 1 tot 3 vastgestelde verordeningen gestraft met geldboete van een frank tot vijfentwintig frank en met gevangenisstraf van één dag tot zeven dagen of met een van die straffen alleen.

In geval van herhaling binnen twee jaar na de laatste veroordeling voor hetzelfde misdrijf, kan de straf verdubbeld worden.

Artikel 9.-

Onverminderd de strengere straffen van het Strafwetboek, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en geldboete van zesentwintig tot vijfduizend frank of met een van die straffen alleen

- hij die in enigerlei hoedanigheid voedingswaren of -stoffen in de handel brengt, wetende dat zij een of meer niet-toegelaten toevoegsels bevatten of die een grotere hoeveelheid aan toevoegsels bevatten dan deze die door de Minister is bepaald;

- hij die ... (zie advies) ...

.../...

In geval van herhaling binnen vijf jaar na de laatste veroordeling wegens hetzelfde misdrijf, kan de straf worden verdubbeld.

Artikel 10.-

Onverminderd, zo nodig, de toepassing van de straffen bepaald bij de artikelen 269 tot 274 van het Strafwetboek, wordt gestraft met geldboete van vijftig frank tot tweehonderd frank hij die niet toestemt in of zich verzet tegen de bezoeken, de inspecties of de monsternemingen door de ambtenaren gemachtigd om overtreding van de wetten en verordeningen betreffende het voorwerp van deze wet op te sporen en vast te stellen.

In geval van herhaling binnen twee jaar na de laatste veroordeling wegens het misdrijf omschreven bij het vorige lid, kan de rechtbank de geldboete verhogen tot vijfhonderd frank en gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden opleggen.

Artikel 11.-

De bepalingen van boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn toepasselijk op de misdrijven omschreven bij de artikelen 9 en 10.

.../...

Artikel 12.-

De bepalingen van deze wet doen geen afbreuk aan de rechten die de geldende wetten aan de gemeentelijke overheid verlenen ten einde zich te verzekeren van de echtheid en de gezonde toestand der te koop gestelde voedingswaren of -stoffen en ten einde op de overtreding van de verordeningen dienaangaande uitgevaardigd door deze overheid te beteugelen.

Artikel 13.-

De bepalingen van de wet van 4 augustus 1890, uitgezonderd de artikelen 4 en 5, worden opgeheven.

De verordeningen vastgesteld krachtens die wet blijven in werking totdat zij worden opgeheven.

...

...

Le projet s'intitule : "Projet de loi modifian complétant et codifiant la loi du 4 août 1890 relative à la falsification des denrées alimentaires".

Ayant également trait à des produits autres que les denrées ou substances alimentaires, à savoir les additifs, les produits cosmétiques ainsi que le tabac et les produits dérivés ou similaires, le projet trouverait une expression plus complète de sa portée dans l'intitulé suivant :

"Projet de loi modifiant la loi du 4 août 1890 relative à la falsification des denrées alimentaires et portant, dans l'intérêt de la santé publique, des mesures en matière de denrées ou substances alimentaires et autres produits".

\+

\+ \+

Article 1er.

Cet article confère au Roi un pouvoir de réglementation et de contrôle qui pourra s'exercer soit dans l'intérêt de l'hygiène et de la santé publique, soit en vue d'empêcher les tromperies ou les falsifications.

Cette distinction étant déjà établie dans la loi du 4 août 1890 qui est toujours en vigueur, rien n'est donc changé, sur ce point, au régime légal actuel.

.../...

Toutefois, dans la mesure où les pouvoirs visés ci-dessus lui sont conférés dans l'intérêt de l'hygiène et de la santé publique, le Roi sera habilité à arrêter, en fonction de cet intérêt, toutes mesures nécessaires pour empêcher les tromperies et les falsifications.

Mais si le texte de l'article 1er devait s'interpréter en ce sens que le Roi sera autorisé à prendre des mesures, non seulement dans l'intérêt de l'hygiène et de la santé publique, mais aussi dans le but exclusif d'empêcher les tromperies et les falsifications, notamment sur le plan de la quantité, de la nature ou de l'identité des denrées, le projet lui conférerait un pouvoir de réglementation et de contrôle qui pourrait, le cas échéant, trouver son fondement dans des considérations touchant la protection de la loyauté des opérations commerciales.

L'exposé des motifs ne fait pas clairement ressortir les intentions du Gouvernement sur ce point.

Il porte en effet :

"Il ne suffit pas, dès lors, de pouvoir réglementer le commerce des denrées alimentaires, il faut également pouvoir réglementer la fabrication en vue de protéger la santé du consommateur ou en vue d'assurer la loyauté des transactions commerciales".

.../...

Plus loin, il ajoute :

"D'autre part, il y a lieu d'épargner aux producteurs, industriels et commerçants honnêtes une lutte inégale et désastreuse contre des concurrents sans scrupules".

Il importe d'indiquer clairement dans le texte même du projet si le pouvoir de réglementation et de contrôle dont le Roi se voit investi lui est conféré ou non en vue de favoriser exclusivement l'hygiène et la santé publique. Il échet d'observer à cet égard que la loi du 9 février 1960 habilite le Roi à réglementer, en vue d'assurer la loyauté des opérations commerciales, l'emploi des dénominations sous lesquelles les marchandises sont introduites dans le commerce.

Si, dans la pensée du Gouvernement, les pouvoirs attribués au Roi par la loi en projet ne doivent s'exercer que dans le seul intérêt de l'hygiène et de la santé publique, il s'impose de supprimer dans l'article 1er les mots "ou en vue d'empêcher les tromperies ou les falsifications".

Mais si, en revanche, les intentions du Gouvernement étaient plus larges, il serait préférable d'étendre la loi du 9 février 1960, dans la mesure où cela s'indique, aux objectifs que l'on poursuit dans le domaine de la protection de la loyauté des opérations commerciales.

\+

\+ \+

.../...

Il est superflu de préciser à l'alinéa 2 de l'article 1er que les mesures d'interdiction peuvent présenter un caractère "général ou individuel"; cette précision résulte à suffisance du texte de l'alinéa 1er.

Article 2.

L'alinéa 1er du 1° exprimerait mieux les intentions exactes du Gouvernement si les personnes qui y sont visées étaient désignées en ces termes : "toutes les personnes qui participent à la production ou à la distribution et dont l'activité les met directement en contact avec les denrées ou substances alimentaires".

Le terme "éloignement", employé à l'alinéa 2 du 1°, ne semble pas réfléter le caractère exact de la mesure envisagée, puisque, selon le fonctionnaire délégué, il doit s'entendre de l'interdiction temporaire ou définitive d'exercer une activité déterminée. Aussi ladite notion devrait-elle être précisée.

Par souci de concordance avec la version néerlandaise, il conviendrait d'écrire à la fin du 2° : "lorsque cet emploi est ou paraît être dangereux ou nuisible".

.../...

La disposition qui fait l'objet du 3° de l'article devrait débuter par les mots :

"3° Sans préjudice des dispositions de la loi du 10 juin 1952 concernant la santé et la sécurité des travailleurs ainsi que la salubrité du travail et des lieux de travail ...".

Le 3° commence par employer le mot "lieux" et utilise par la suite le terme "endroits". Il conviendrait de s'en tenir au premier de ces termes.

Article 3.

Aux termes du § 1er de cet article "il est interdit d'introduire dans le commerce, des denrées ou substances servant à l'alimentation humaine et contenant des additifs non autorisés préalablement par le Ministre de la Santé publique et de la Famille, ou contenant une quantité d'additifs supérieure à celle autorisée par le Ministre".

Le § 2 définit la notion d'additif, pour l'application de la présente loi. Le Conseil d'Etat n'est pas en mesure de vérifier si cette définition est suffisante. Mieux vaudrait s'en remettre de ce soin à des organismes scientifiques qualifiés.

.../...

Comme, d'après les renseignements recueillis par le Conseil d'Etat, seuls les additifs qui figurent sur la liste établie par le Ministre de la Santé publique et de la Famille seront autorisés, les paragraphes 3 à 5 gagneraient à être remaniés en conséquence.

Le Conseil d'Etat propose pour ces paragraphes le texte suivant :

"§ 3. Le Ministre établit et tient à jour une liste des additifs autorisés. Il précise éventuellement à quelles denrées et dans quelles proportions il est permis de les ajouter.

§ 4. L'emploi d'additifs qui ne figurent pas sur la liste visée au § 3 doit, préalablement à toute utilisation, faire l'objet d'une demande d'inscription sur cette liste, à introduire auprès du Ministre qui a la santé publique dans ses attributions.

Celui-ci statue sur la demande, après avoir recueilli l'avis du Conseil supérieur d'hygiène publique.

Cet avis porte sur la nocivité de l'additif et sur le degré de sa tolérance par l'organisme humain. Il tient également compte de l'utilité, de l'opportunité ou de la nécessité de l'emploi de cet additif.

Le requérant est tenu de fournir au Ministre tous éléments qui doivent permettre au Conseil supérieur d'hygiène publique de donner son avis.

Si l'additif est autorisé, il fait l'objet d'une inscription sur la liste prévue au § 3.

§ 5. Le Ministre peut, à tout moment, sur la proposition ou après avis du Conseil supérieur d'hygiène publique, rayer de cette liste un additif autorisé ou limiter l'emploi de celui-ci".

L'avis du Conseil supérieur d'hygiène publique devant notamment tenir compte de l'utilité, de l'opportunité ou de la nécessité de l'additif, il serait souhaitable de prévoir que dans le cas où cet avis n'est défavorable qu'au regard de l'un des critères prémentionnés, le demandeur sera entendu ou convoqué par le Ministre, d'autant plus que le recours au Roi prévu à l'article 4 n'est pas suspensif.

Pour la même raison, il s'indiquerait de prescrire que la décision ministérielle portant radiation doit être motivée.

Article 4.

Cet article doit tenir compte des modifications apportées à l'article 3. En conséquence, l'alinéa 1er devrait être rédigé ainsi qu'il suit :

"Un recours est ouvert auprès du Roi contre les mesures d'interdiction prévues à l'article 2, 1°, alinéa 2, ainsi que contre le refus d'inscription sur la liste prévue à l'article 3, § 3, et la radiation de cette liste Le recours n'est pas suspensif".

Article 5.

Cet article dispose :

"Sur proposition ou après avis du Conseil supérieur d'hygiène publique, le Roi peut réglementer ou interdire l'incorporation dans les produits cosmétiques, le tabac et les produits dérivés ou similaires, de matières ou substances considérées comme toxiques ou nuisibles par le Conseil".

Bien qu'il soit donné une définition des cosmétiques dans l'exposé des motifs, il y aurait lieu , vu la signification particulière que l'on veut attacher à cette notion, de reprendre ladite définition dans le projet même, sous la forme d'un paragraphe 2 de l'article 5.

Selon le fonctionnaire délégué, la définition suivante pourrait être adoptée :

"Sont considérées comme produits cosmétiques, les préparations ou substances qui sont destinées à être mises en contact avec la surface ou les muqueuses du corps humain en vue de les nettoyer, de les protéger, de les embellir ou d'en modifier l'aspect ou la fonction sans action thérapeutique ou physiologique".

S'agissant là d'une définition qui ne vaudra que pour l'application du présent projet, il serait souhaitable d'insérer les mots "pour l'application de la présente loi" entre les mots "comme produits cosmétiques" et "les préparations".

En raison du caractère technique de la définition le Conseil d'Etat peut difficilement apprécier si elle est exacte et complète.

\+

\+ \+

Tel que l'article 5 est rédigé, le Roi ne peut réglementer et interdire que l'incorporation de matières toxiques ou nuisibles aux cosmétiques et aux autres produits prévus à cet article.

.../...

Cette disposition ne confère cependant pas au Roi le pouvoir indispensable pour intervenir à l'égard des produits importés.

Si le Gouvernement entend combler cette lacune, il y aurait lieu de rédiger l'article ainsi qu'il suit :

"Article 5.-

§ 1er. Le Roi peut, sur la proposition ou après avis du Conseil supérieur d'hygiène publique, réglementer ou interdire l'offre en vente, la vente ou la cession à titre onéreux ou gratuit des cosmétiques ainsi que du tabac et de ses dérivés ou produits similaires auxquels sont incorporés des matières ou substances considérées comme toxiques ou nuisibles par le Conseil.

§ 2. (Définition des cosmétiques) ".

Article 6.

Cet article reprend en grande partie les dispositions de l'article 2 de la loi du 4 août 1890.

Aux termes du § 1er de cet article, le bourgmestre ou son "délégué" sont notamment désignés pour surveiller l'exécution des mesures ou des règlements arrêtés en vertu de ladite loi.

.../...

L'avant-dernier alinéa de l'article 90 de la loi communale dispose toutefois :

"Le bourgmestre est chargé de l'exécution des lois et arrêtés de l'administration générale ainsi que des arrêtés et règlements du conseil provincial ou de la députation permanente à moins qu'elle ne soit formellement attribuée au collège échevinal ou au conseil communal. Il est spécialement chargé de l'exécution des lois et règlements de police. Néanmoins , il peut, sous sa responsabilité, déléguer ses attributions , en tout ou en partie, à l'un des échevins".

Au cours de la discussion de la loi du 4 août 1890 à la Chambre, Monsieur WOESTE avait introduit un amendement visant à étendre aux échevins le pouvoir de police prévu à l'article 2.

La section centrale estima qu'il n'y avait pas lieu de s'écarter des principes généraux établis par l'article 90 de la loi communale (Pasinomie 1890, p. 288).

Dès lors, s'il n'entre pas dans l'intention du Gouvernement de s'écarter de ces principes généraux, il serait préférable de supprimer les mots "ou son délégué" au § 1er.

Il serait également souhaitable d'insérer en tête de la disposition du § 1er de cet article, la formule usuelle : "Sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire ... ".

.../...

D'autre part, il semble inutile de faire une distinction entre les fonctionnaires et les agents du Ministère de la Santé publique et de la Famille. Il suffirait d'écrire : "les agents désignés à cette fin par le Ministre qui a la santé publique dans ses attributions ... ".

Telle que la deuxième phrase de l'alinéa 1er du § 1er est rédigée, les autorités chargées de la surveillance n'ont accès qu'à tous lieux "affectés à la vente des denrées et substances alimentaires". Etant donné l'intention du Gouvernement de donner à cette disposition une portée générale, il s'indiquerait de remplacer les mots "la vente des denrées et substances alimentaires" par "la vente des produits visés par la présente loi".

Cette observation vaut également pour l'alinéa 2 du § 1er.

La loi du 4 août 1890 portant que les procès-verbaux feront foi jusqu'à preuve du contraire, il y aurait lieu de maintenir cette disposition au § 2.

L'avant-dernier alinéa de l'article 2 de la loi du 4 août 1890 dispose que la remise du procès-verbal au contrevenant s'effectuera dans les vingt-quatre heures.

Le projet porte ce délai à huit jours.

.../...

Un procès-verbal devant, par essence, être établi et notifié sans délai, la précision d'un délai de huit jours pour procéder à la notification est de nature à compromettre l'administration de la preuve contraire.

Lors de la discussion des articles de la loi du 4 août 1890 au cours de la séance du Sénat du 28 juillet 1890, le Ministre de l'époque fit remarquer que si la copie du procès-verbal n'était pas remise à temps au contrevenant, le procès-verbal n'aurait plus la même valeur.

Il déclara, en outre, que des instructions spéciales très formelles seraient données à cet égard, car il importait absolument que le contrevenant soit mis en mesure de préparer ses moyens de défense (Pasinomie 1890, p. 309).

Il serait dès lors souhaitable, afin de maintenir dans toute la mesure du possible la concordance avec le régime actuellement en vigueur, et notamment avec l'arrêté royal du 28 février 1891 contenant règlement relatif à l'inspection du commerce des denrées alimentaires et au mode de prise d'échantillons, de ne pas modifier le délai visé ou de ne le modifier que légèrement.

Si le Gouvernement estime néanmoins devoir prolonger quelque peu ce délai, on observera qu'il serait difficile de le porter à huit jours, étant donné le caractère périssable de nombreuses denrées et substances alimentaires.

.../...

Article 7.

Cet article est la reproduction quasi textuell de l'article 3 de la loi du 4 août 1890.

Article 8.

Cet article reprend les dispositions de l'article 6 de la loi précitée.

L'alinéa 1er serait mieux rédigé ainsi qu'il suit : "Sans préjudice de l'application des peines plus sévères prévues par le Code pénal ...".

Article 9.

L'observation faite à l'article 8 vaut également pour la phrase liminaire de l'article 9.

Cet article punit en premier lieu : "celui qui introduit dans le commerce, à quelque titre que ce soit, des denrées ou substances alimentaires, sachant qu'elles contiennent un ou plusieurs additifs non autorisés".

Par souci de concordance avec l'article 3, § 1er, du projet, ce texte devrait être complété par les mots suivants : "... ou une quantité d'additifs supérieure à celle autorisée par le Ministre".

.../...

Il punit ensuite : "celui qui incorpore dans les produits cosmétiques, le tabac ou les produits dérivés ou similaires, destinés à la vente, des substances ou matières interdites en application de l'article 5".

Cette disposition pénale devant être rédigée par référence au texte proposé pour l'article 5, § 1er, il y a lieu de dire : "celui qui contrevient aux arrêtés pris en application de l'article 5 de la présente loi".

Il se recommanderait enfin de prévoir à l'article 9 une troisième infraction qui rendrait passible des peines qui y sont fixées, celui qui aura fait de la publicité relativement à des produits auxquels la loi s'applique en leur attribuant, en matière d'hygiène et de santé publique, des propriétés ou des caractéristiques qu'ils n'ont pas.

Cela pourrait se faire en insérant in fine du premier alinéa de l'article 9, immédiatement avant l'alinéa 2 relatif à la récidive, le texte ci-après : "celui qui fait de la publicité relativement à des denrées ou substances alimentaires, à des additifs, à des produits cosmétiques, au tabac ou à des produits dérivés ou similaires, et leur attribue, en matière d'hygiène et de santé publique, des propriétés ou des caractéristiques qu'ils n'ont pas".

.../...

Article 10.

Cet article reproduit l'article 7 de la loi du 4 août 1890.

Article 12.

Cet article reprend la disposition de l'avant-dernier alinéa de l'article 1er de la loi du 4 août 1890.

Le fonctionnaire délégué a déclaré que le Gouvernement avait pour seule intention, à l'article 12, de rappeler les pouvoirs que les autorités communales détiennent en la matière tant en vertu du décret des 16-24 août 1790 sur l'organisation judiciaire (article 3, 4°), qu'en vertu de l'article 1er de la loi du 4 août 1890.

Les mots "réprimer les infractions", employés à l'article 1er de ladite loi, ont toutefois été remplacés dans le présent projet par les mots "constater les infractions".

Or, il ressort des travaux préparatoires de la loi du 4 août 1890 qu'en faisant usage de ladite terminologie, le Gouvernement entendait souligner que les autorités communales conservaient les mêmes attributions que celles conférées au Gouvernement, mais dans les limites tracées par l'article 78 de la loi communale (Pasinomie 1890, page 290).

.../...

En conséquence, si l'on n'entend pas modifier la portée de l'article 1er de la loi du 4 août 1890, il y a lieu de faire usage, dans la version française, du terme "réprimer", et dans la version néerlandaise, du terme "beteugelen".

Par souci de concordance entre les autres articles du projet, il conviendrait d'insérer les mots "ou substances" entre les mots "denrées" et "alimentaires".

+

\+ +

Enfin, la version française du projet appelle les observations de pure forme ci-après.

Dans la phrase liminaire de l'article 2, il conviendrait d'insérer l'article "de" devant les mots "la santé publique".

Au 1°, alinéa 2, du même article, il conviendrait de remplacer les mots "à se soumettre à examen médical" par les mots "à se soumettre à des examens médicaux".

Les derniers mots de l'article 3, § 2, devraient être corrigés ainsi qu'il suit : "... ou en constituants aromatiques et sapides et qui sont ajoutés intentionnellement aux aliments".

.../...

A l'article 6, § 1er, tel qu'il a été amendé, il conviendrait de remplacer les mots "pièces et écritures commerciales" par les mots "écritures et documents commerciaux".

De kamer was samengesteld uit — La chambre était composée de

de Heren : Messieurs :	F.LEPAGE,	raadsheer van State, conseiller d'Etat,	voorzitter, président,
	H.BUCH, G.VAN BUNNEN,	raadsheren van State, conseillers d'Etat,	
	F.DUCHENE, G.VAN HECKE,	bijzitters van de afdeling wetgeving, assesseurs de la section de législation,	
Mevrouw : Madame :	J.DE KOSTER,	adjunct-griffier, greffier adjoint,	griffier. greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H.G.VAN BUNNEN.

Het verslag werd uitgebracht door de H.J.CLAES, substituut.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M.G.VAN BUNNEN.

Le rapport a été présenté par M.J.CLAES, substitut.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER, DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) J.DE KOSTER. (get.) F.LEPAGE.